

Brüssel, 11.4.2018
COM(2018) 177 final

2018/0086 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

sõlmida Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vaheline leping, millega muudetakse Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelist lepingut, mis käsitleb diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

26. juuni 2013. aasta määrusega (EL) nr 610/2013¹ (edaspidi „Schengeni piirieskirjade muudatus“) muudeti Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni², määrust (EÜ) nr 562/2006³ (Schengeni piirieskirjad) ja määrust (EÜ) nr 810/2009⁴ (viisaeeskiri) ning määratleti muu hulgas uuesti kolmandate riikide kodanike Schengeni alal „lühiajalise viibimise“ mõiste. Alates 18. oktoobrist 2013 on Schengeni alale lühiajaliselt reisida kavatsevate kolmandate riikide kodanikel lubatud viibida seal maksimaalselt 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, olenemata sellest, kas neil on viisat vaja või mitte. Erinevalt kuni 18. oktoobrini 2013 kehtinud määratlusest (kolm kuud kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul alates esmakordse sisenemise kuupäevast), on uus määratlus täpsem, sest kestust väljendatakse kuude asemel päevades. Lisaks sellele on termin „alates esmakordse sisenemise kuupäevast“ määratlusest välja jäetud, sest see tekitas palju segadust ja küsimusi.

Schengeni piirieskirjade muudatusega tehti ELi viisa- ja piiridealasesse õigustikku (st Schengeni lepingu rakendamise konventsioon, Schengeni piirieskirjad, viisaeeskiri ja määrus (EÜ) nr 539/2001⁵) kõik vajalikud muudatused. Lühiajalise viibimise määratlus on sätestatud ka Euroopa Liidu poolt sõlmitud rahvusvahelistes lepingutes. Antigua ja Barbuda,⁶ Bahama Ühenduse,⁷ Barbadosse,⁸ Brasiilia,⁹ Mauritiuse,¹⁰ Saint Kittsi ja Nevise¹¹ ning Seišellidega¹² sõlmitud viisanõudest loobumist käsitlevates lepingutes osutatakse viisavaba viibimise määratlemisel siiani vanale määratlusele („kolm kuud kuue kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mille algust arvestatakse alates esmakordse sisenemise kuupäevast“¹³).

Komisjon võttis 16. juulil 2014 vastu soovitusel nõukogu otsuse kohta, millega lubatakse alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja eespool nimetatud riikide vaheliste lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlevate lepingute muutmiseks¹⁴. Nõukogu võttis kõnealuse otsuse vastu 9. oktoobril 2014¹⁵. Eesmärk oli rakendada nende seitsme riigi suhtes Schengeni piirieskirjade muudatuses sätestatud lühiajalise viibimise uut määratlust. Lisaks sellele on lühiajalist viibimist, mida viisanõudest loobumist käsitlevates lepingutes määratletakse *kuude* asemel *päevades*, elektrooniliste/IT-vahenditega lihtsam kontrollida ja arvestada ning selline

¹ ELT L 182, 29.6.2013, lk 1.

² EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19.

³ ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.

⁴ ELT L 243, 15.9.2009, lk 1.

⁵ EÜT L 081, 21.3.2001, lk 1.

⁶ ELT L 169, 30.6.2009, lk 1.

⁷ ELT L 169, 30.6.2009, lk 23.

⁸ ELT L 169, 30.6.2009, lk 9.

⁹ Brasiiliaga sõlmis EL kaks lepingut. Esimene leping käsitles tavapassi kasutajaid (ELT L 255, 21.9.2012, lk 4) ning teine leping eraldi diplomaatilise, teenistus- ja ametipassi kasutajaid (ELT L 66, 12.3.2011, lk 2).

¹⁰ ELT L 169, 30.6.2009, lk 16.

¹¹ ELT L 169, 30.6.2009, lk 37.

¹² ELT L 169, 30.6.2009, lk 30.

¹³ Vt lepingutes „Eesmärk“ ja „Riigis viibimise kestus“.

¹⁴ COM(2014) 468 final.

¹⁵ Nõukogu otsus, millega volitatakse komisjoni alustama läbirääkimisi Euroopa Liidu/Ühenduse ning Antigua ja Barbuda, Bahama Ühenduse, Barbadosse, Brasiilia Liitvabariigi, Mauritiuse Vabariigi, Saint Kittsi ja Nevise Föderatsiooni ning Seišelli Vabariigi vahel sõlmitud lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlevate lepingute muutmiseks; vastu võetud nõukogus 9. oktoobril 2014.

määratlus on seega tsentraliseeritud piirihaldussüsteemide (nt kavandatav riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem¹⁶) jaoks sobilikum.

Pärast nõukogult volituste saamist alustas komisjon seitsme riigiga (Antigua ja Barbuda, Bahama Ühendus, Barbados, Brasiilia, Mauritius, Saint Kitts ja Nevis ning Seišellid) läbirääkimisi viisanõudest loobumist käsitlevate lepingute muutmiseks.

Läbirääkimised Brasiiliaga viidi edukalt lõpule 31. oktoobril 2017, kui parafeeriti lepingud, millega muudeti kahte Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelist lepingut, mis käsitlevad diplomaatilise, teenistus- ja ametipassi kasutajate ning tavapassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist. Mõlemad lepinguosalisel nõustusid võtma „lühiajalise viibimise“ uue määratluse kasutusele muude tehniliste üksikasjade kõrval (vt allpool), kuid kõik need muudatused on reisija seisukohast väheolulised.

Ühendkuningriigi ja Iirimaa eriseisundit on kajastatud lepingute preambulis.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise lepingu, millega muudetakse Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelist lepingut, mis käsitleb diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist (edaspidi: „leping“) kohaselt peavad mõlemad lepinguosalisel selle kooskõlas oma vastavate menetlustega heaks kiitma. Liidu poolel on selleks vaja nõukogu otsust lepingu allkirjastamise ja sõlmimise kohta.

Käesolev ettepanek esitatakse nõukogule, et ta annaks volitused sõlmida leping.

Võttes üle Schengeni piirieskirjade muudatuses sätestatud lühiajalise viibimise uue määratluse, millega antakse „lühiajalise viibimise“ sõnaselge tõlgendus, tagatakse lepinguga liikmesriikide vahel õiguslik sidusus ja ühtlustamine.

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 77 lõike 2 punkt a koostoimes artikliga 218.

Liidul ei ole õigust muuta viisanõudest loobumist käsitlevaid lepinguid, mis seoksid Schengeni *acquis* ja sealhulgas ühise viisapoliitika rakendamiseiga assotsieerunud nelja riiki. Ühtlustatud lähenemisviisi ja Schengeni alal lubatud viibimise kestust käsitlevate sätete rakendamise tagamiseks on lepingule lisatud ühisdeklaratsioon, milles kinnitatakse ühelt poolt Brasiilia ning teiselt poolt Islandi, Liechtensteini, Norra ja Šveitsi soovi muuta vastavalt kehtivaid kahepoolseid viisanõudest loobumist käsitlevaid lepinguid.

Käesolev ettepanek on õiguslik vahend lepingu sõlmimiseks. Nõukogu teeb oma otsuse pärast lepingu allakirjutamist kvalifitseeritud häälteenamusega liidu nimel nõukogu eesistuja määratud isiku vahendusel ning pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

ELi toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punkti a kohaselt kuuluvad viisanõudest loobumist käsitlevaid lepinguid hõlmavad läbirääkimised liidu ainupädevusse.

---

¹⁶ COM(2016)194 final.

Lisaks sellele, kui üks rahvusvahelise lepingu pooltest on Euroopa Liit, siis ei saa sellise lepingu muudatusi liikmesriigid ise õiguslikult rakendada. Seega on vaja liidu tasandi meetet.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek ei lähe kaugemale seatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust, milleks on Brasiilia Liitvabariigi ning liidu vahel kehtiva, diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu muutmise.

3. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga ei kaasne ELi eelarvele lisakulusid.

4. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Nõukogu võttis 9. oktoobril 2014 vastu läbirääkimisjuhised, millega volitati komisjoni alustama Brasiilia Liitvabariigiga läbirääkimisi kahe poole vahelise, diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu muutmiseks. Liikmesriike teavitati läbirääkimiste kulgemisest viisatöörühma koosolekutel.

5. MUU TEAVE

- **Läbirääkimiste tulemus**

Komisjon on seisukohal, et nõukogu läbirääkimisjuhistega seatud eesmärgid on saavutatud ja lepingu eelnõu on liidule vastuvõetav.

Lepingu eelnõu lõpliku sisu võib kokku võtta järgmiselt:

a. Viibimise kestus

Lepinguga nähakse diplomaatilist, teenistus- või ametipassi kasutavatele Euroopa Liidu ja Brasiilia kodanikele ette võimalus reisida viisavabalt teise lepinguosalise territooriumile kuni 90 päevaks mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul (varem kuni kolmeks kuuks kuu pikkuse ajavahemiku jooksul alates esmakordse sisenemise kuupäevast). Uut määratlust kohaldatakse kogu lepingu ulatuses.

b. Lõppsätted – lepingu täitmise peatamine (artikli 8 lõige 4)

Lepinguga muudetakse artikli 8 lõike 4 viimast lauset järgmiselt: „Käesoleva lepingu täitmise peatanud lepinguosaline teatab viivitamata teisele lepinguosalisele, kui käesoleva lepingu täitmise peatamise põhjused on kõrvaldatud, ja lõpetab lepingu täitmise peatamise.“ Praegusele tekstile sõnade „ja lõpetab lepingu täitmise peatamise“ lisamine tähendab lepingu kohaselt, et viisanõudest loobumise peatamine lõpetatakse, kui peatamise esile kutsunud põhjused on kõrvaldatud. Selle muudatusega ühtlustatakse Brasiilia Liitvabariigiga sõlmitud diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu sõnastus kõigi teiste liidu poolt 2015. ja 2016. aastal allkirjastatud viisanõudest loobumist käsitlevate lepingute sõnastusega. 14. juunil 2016 konsulteeriti kõnealuse muudatuse osas viisatöörühmaga ning ükski liikmesriik vastuväiteid ei esitanud.

c. Ühisdeklaratsioonid

Lepingule lisatakse kaks ühisdeklaratsiooni:

- ühisdeklaratsioon, milles tõlgendatakse 90-päevast ajavahemikku mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul, ning

- ühisdeklaratsioon Islandi, Liechtensteini, Norra ja Šveitsi kohta.

e. Jõustumine

Leping jõustub selle kuuenda kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil viimane lepinguosaline teatab teisele lepinguosalisele, et ratifitseerimine on lõpule viidud. Õiguskindluse tagamiseks ning võimaldamaks reisijatel seadusest aru saada ja seda täita, on vajalik kehtestada piisavalt pikk üleminekuperiood. Pärast lepingu ratifitseerimist võimaldab kuuekuuline periood reisijatel lõpetada lühiajalised viibimised, mida arvestatakse veel täielikult vana määratluse alusel. Seejärel jõustub uus lühiajalise viibimise määratlus ning selle 180-päevane tagasiulatuv viiteperiood.

Lepinguga ei mõjutata Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelise, diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu teisi sätteid, sealhulgas territoriaalset kohaldamisala.

6. KOKKUVÕTE

Eespool esitatut silmas pidades teeb komisjon nõukogule ettepaneku kiita pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist heaks Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vaheline leping, millega muudetakse Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelist lepingut, mis käsitleb diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

sõlmida Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vaheline leping, millega muudetakse Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelist lepingut, mis käsitleb diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktiga v,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut¹⁷

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon on pidanud Euroopa Liidu nimel Brasiilia Liitvabariigiga läbirääkimisi lepingu üle, millega muudetakse Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelist lepingut, mis käsitleb diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist (edaspidi „leping“).
- (2) Kooskõlas nõukogu otsusega (EL) 2017/[...] on lepingule alla kirjutatud.
- (3) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ¹⁸. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (4) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ¹⁹. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,
- (5) See leping tuleks heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vaheline leping, millega muudetakse Euroopa Liidu ja Brasiilia Liitvabariigi vahelist lepingut, mis käsitleb diplomaatilise, teenistus- või ametipassi kasutajate suhtes lühiajalise viisa nõudest loobumist (edaspidi „leping“), kiidetakse liidu nimel heaks.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

---

¹⁷ Nõusolek anti [...].

¹⁸ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

¹⁹ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja esitab liidu nimel lepingu artiklis 2 sätestatud teate²⁰.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

---

²⁰ Nõukogu peasekretariaat avaldab lepingu jõustumise kuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.